

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.4.2015 г.
C(2015) 2754 final

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 22.4.2015 година

**съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 715/2009 и член 10, параграф 6
от Директива 2009/73/ЕО — България — „Булгартрансгаз“**

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 22.4.2015 година

съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 715/2009 и член 10, параграф 6 от Директива 2009/73/ЕО — България — „Булгартрансгаз“

I. ПРОЦЕДУРА

На 26 февруари 2015 г. Комисията получи нотификация от българския регулаторен орган ДКЕВР (наричан по-нататък „ДКЕВР“) за проект на решение относно сертифицирането на „Булгартрансгаз“ ЕАД (по-нататък „Булгартрансгаз“) като оператор на преносна система (по-нататък „ОПС“) за газ, в съответствие с член 10, параграф 6 от Директива 2009/73/ЕО¹ (по-нататък „Директива за природния газ“).

Съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 715/2009² (по-нататък „Регламент за природния газ“) Комисията е длъжна да разгледа нотифицирания проект на решение и да даде становището си на съответния национален регулаторен орган.

II. ОПИСАНИЕ НА НОТИФИЦИРАНИЯ ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ

„Булгартрансгаз“ ЕАД притежава и експлоатира цялата преносна инфраструктура в България и е отговорен за преноса на газ както вътре в България, така и през територията на България за съседните пазари. В миналото преносната мрежа за вътрешни доставки е била експлоатирана отделно от тази на тръбопроводите, използвани за трансгранични потоци, но е в ход процес на физическа и търговска интеграция въз основа на единна регулаторна рамка, приложима за цялата преносна инфраструктура, експлоатирана от „Булгартрансгаз“. От проекта на решение на ДКЕВР е видно, че процесът на интеграция все още не е напълно приключен. Въпреки това проектът на решение обхваща сертифицирането на „Булгартрансгаз“ като оператор на цялата преносна инфраструктура.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е 100 % притежание на „Български енергиен холдинг“ ЕАД (по-нататък „БЕХ“), който от своя страна е собственост на българската държава чрез Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. БЕХ притежава също дружеството „Булгаргаз“ ЕАД, което е лицензирано за обществени поръчки за доставки на газ. Следователно „Булгартрансгаз“ се явява част от вертикално интегрирано предприятие (по-нататък „ВИП“).

С цел да се съобрази с приложимите правила за отделяне на операторите на преносни системи, „Булгартрансгаз“ е избрал модела на независим преносен оператор (НПО), посочен в член 9, параграф 8, буква б) от Директивата за природния газ. „Булгартрансгаз“ може да направи този избор съгласно българското законодателство, транспониращо Директивата за природния газ.

¹ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО, ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.

² Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

ДКЕВР е анализираща дали и до каква степен „Булгартрансгаз“ е в съответствие с разпоредбите за отделяне в модела на НПО. ДКЕВР е стигнала до предварителното заключение, че „Булгартрансгаз“ съответства на тези изисквания. На тази основа ДКЕВР е представила своя проект на решение на Комисията с искане за становище.

III. КОМЕНТАРИ

Въз основа на нотификацията и на допълнителната информация, предоставена от ДКЕВР, Комисията има следните забележки по проекта на решение.

1. Заеми от НПО за ВИП

В член 18, параграф 6 от Директивата за природния газ се поставя изискването всички търговски и финансови отношения между ВИП и НПО, включително заеми, предоставяни от НПО на ВИП, да се осъществяват при пазарни условия. Същият член задължава НПО да съхраняват подробна документация за тези търговски и финансови отношения и при поискване да предоставят достъп до нея на регулаторния орган. В съответствие с член 41, параграф 5, буква д) финансовите споразумения между оператора на преносна система и ВИП трябва да бъдат одобрени от националния регулаторен орган (НРО).

От проекта на решение на ДКЕВР се разбира, че „Булгартрансгаз“ е отпуснал на БЕХ няколко непогасени заема на значителна стойност, последният от които е сключен през октомври 2014 г. В предварителното си решение ДКЕВР подчертава, че е извършила оценка на условията, съгласно които „Булгартрансгаз“ е възнамерявал да кредитира БЕХ, преди да бъдат сключени заемите, и че впоследствие е одобрила сключването им въз основа на оценката, че заемите са в съответствие с пазарните условия и няма риск „Булгартрансгаз“ да не изпълни своите инвестиционни задължения поради липса на финансиране.

Комисията е съгласна с възприетия от ДКЕВР процедурен подход и няма основание да се съмнява в заключенията на оценката на ДКЕВР. При все това Комисията е на мнение, че сумата, заета от „Булгартрансгаз“ на БЕХ, не бива повече да се увеличава. Дори ако Директивата за природния газ не забранява отпускането от НПО на заеми за ВИП, тези заеми биха могли да създадат финансов стимул от страна на НПО да предпочита ВИП пред други ползватели на мрежата, тъй като има интерес да получи обратно заетите пари плюс лихва. Комисията отбелязва, че ако условията са пазарни, за предпочитане е ВИП да набира своя капитал на пазара. Освен това Комисията отбелязва, че по модела за НПО решенията на НПО по въпроси, свързани с разходи над определен праг (в случая — 0,05 % от балансовата стойност на НПО), се отнасят до надзорния орган. Повечето членове на надзорния орган са представители на ВИП, което означава, че на практика ВИП има важна роля по заеми, които са му отпуснати от НПО.

2. Стабилност в управлението на НПО

Членове 19 и 20 от Директивата за природния газ съдържат изисквания за независимост относно управлението на НПО и за половината от членовете на надзорния орган на НПО минус един. В предварителното си решение ДКЕВР е направила подробна оценка на степента, в която съответните членове на управителния съвет и на надзорния съвет отговарят на тези изисквания, приложими за тях, въз основа на автобиографиите им и на подписаните декларации за независимост.

Повод за безпокойство на Комисията е, че през последните месеци на 2014 г. е бил освободен целият надзорен съвет, а скоро след това — и целият управителен съвет на

„Булгартрансгаз“. Причината за предсрочното освобождаване, упомената от ДКЕВР в нейното предварително решение, е необходимостта да се увеличат инвестициите в междусистемните връзки и в модернизацията на хранилището „Чирен“. ДКЕВР е одобрила освобождаването.

Макар че от процедурна гледна точка ходът на събитията изглежда в съответствие със законовите изисквания, Комисията иска да подчертае значението на стабилността в управлението на НПО точно през периода, в който трябва да се осъществи съществено развитие на инфраструктурата. Комисията подчертава, че за бъде моделът НПО напълно ефективен в осигуряването на независима експлоатация на мрежата, членовете по-специално на управителния съвет трябва да разполагат с пълна свобода на действие по експлоатацията на мрежата, като се грижат най-вече за интересите на ОПС, а не за тези на ВИП. Поради това Комисията насърчава ДКЕВР да вземе предвид тези съображения при оценяването на евентуално бъдещо предсрочно освобождаване на членове на съветите.

3. Достъп на трети страни

Член 17, параграф 2 определя, че НПО трябва да носи отговорност за изпълнението на всички задачи на ОПС. Важно е НПО да е независим при изпълнението на тези задачи. Една от основните задачи на ОПС е да осигурява недискриминационен достъп на трети страни. Във връзка с това ДКЕВР е оценила правилата, отнасящи се до достъпа до мрежите на „Булгартрансгаз“.

От проекта на решение на ДКЕВР е видно, че предложените правила за използване на газопреносните мрежи на НПО, както са представени на ДКЕВР за одобрение на 22 април 2013 г., обвързват разпределянето на капацитета за пренос по преносната мрежа на НПО за целите на вътрешните доставки в България с условието преди това да е получен съответен изходен капацитет от съседната румънска преносна система. Комисията отбелязва обаче, че понастоящем този съответен капацитет е изцяло резервиран от „Булгаргаз“. В резултат на това е налице ситуация, при която де факто ВИП може да определя кой да има достъп до преносната мрежа на НПО и кой не, а именно чрез вземане на решение за предоставяне на достъп на търговците до съседната мрежа.

Комисията отбелязва, че от проекта на решение на ДКЕВР е видно, че се работи по изменението на предложените правила. Комисията настоятелно призовава ДКЕВР да гарантира, че окончателните правила няма да включват изискване потенциалните търговци на газ да доказват наличието на валиден договор за доставка и/или на договорен капацитет в мрежите на съседните ОПС. Това е необходимо, за да се гарантира, че ВИП няма да упражнява, чрез своя контрол върху капацитета на пренос по съседната мрежа, каквото и да било влияние върху достъпа на потенциални търговци до преносната система на НПО.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съгласно член 3, параграф 2 от Регламента за природния газ ДКЕВР трябва да се съобрази в максимална степен с гореизложените забележки на Комисията.

Становището на Комисията по отношение на тази конкретна нотификация не засяга становището, което тя може да приеме спрямо национални регулаторни органи по всякакви други нотифицирани проектомерки за сертифициране или спрямо национални органи, отговарящи за транспонирането на законодателството на ЕС, по отношение на

съвместимостта на национални мерки за транспониране с правото на ЕС. Становището на Комисията по-специално не засяга процедурите на Комисията съгласно европейските правила в областта на конкуренцията.

Комисията ще публикува настоящия документ на своя уебсайт. Комисията не счита съдържащата се в него информация за поверителна. Приканваме ДКЕВР да информира Комисията в срок от пет работни дни след получаването на настоящия документ дали счита, че в съответствие с разпоредбите на ЕС и с националните разпоредби за търговската тайна той съдържа поверителна информация, която ДКЕВР желае да бъде заличена преди публикуването му. Следва да се предоставят мотиви за такова искане.

Съставено в Брюксел на 22.4.2015 година.

*За Комисията,
Maroš ŠEFČOVIČ
Заместник-председател*

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
За Генералния секретар,

Jordi AYET PUIGARNAU
Началник на Канцеларията
ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ